

2023/0264(BUD)

19.7.2023

СТАНОВИЩЕ

на комисията по заетост и социални въпроси

на вниманието на комисията по бюджети

относно общия бюджет на Европейския съюз за финансовата 2024 година
– всички раздели
(2023/0264(BUD))

Докладчик по становище: Драгош Пъслару

PA_NonLeg

ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Комисията по заетост и социални въпроси приканва водещата комисия по бюджети да включи в предложението за резолюция, което ще приеме, следните предложения:

- А. като има предвид, че Европейският стълб на социалните права, провъзгласен от Европейския съвет, Европейския парламент и Европейската комисия през ноември 2017 г., планът за действие на Европейския стълб на социалните права от 4 март 2021 г. и Декларацията от Порто от 8 май 2021 г. относно социалните въпроси, приета от членовете на Европейския съвет, следва да бъдат взети предвид,
 - Б. като има предвид, че Парламентът вече прие резолюция на 15 декември 2022 г. относно подобряването на многогодишната финансова рамка за периода 2021 – 2027 г.¹,
1. призовава за силен бюджетен отговор от страна на Съюза през 2024 г. на социалните и икономическите трудности, пред които са изправени европейците вследствие на инфлацията и кризата, свързана с разходите за живот, в контекста на агресивната война срещу Украйна и предизвикателствата след пандемията; изразява загриженост по-специално, че високите цени на енергията, храните и жилищата, както и непрекъснатият натиск върху основните услуги и веригите на доставки изострят вече съществуващите социални и икономически неравенства, подкопават средната класа и влошават условията на живот и труд и психичното здраве на много работници и техните семейства; припомня, че за стабилното, устойчиво, издръжливо и приобщаващо икономическо възстановяване се изисква потенциалът на бюджета на ЕС да бъде използван в пълна степен, по-специално финансирането и финансовите инструменти на ЕС в социалната област и в областта на заетостта; подчертава, че е важно да се гарантират рационализирани административни процеси, за да се улесни достъпът до фондовете на Съюза в полза на хората и предприятията;
 2. подчертава, че бюджетът на Съюза следва да подкрепя политики и мерки за улесняване на достъпа до и мобилността в рамките на пазара на труда, укрепване на конкурентоспособността на европейските икономики, създаване на качествена и устойчива заетост, по-нататъшно развитие на устойчиви национални социални системи, като същевременно се използват ресурси и се оптимизират тези системи, за да се гарантира, че те подпомагат изкореняването на бедността, насърчават политиките на сближаване и увеличават социалното сближаване във възходяща посока в целия Съюз, така че да не се пренебрегва никой; отбелязва по-специално, че инвестициите в учене през целия живот, преквалификация и повишаване на квалификацията са от съществено значение за справяне с екологичния и цифровия преход; приветства факта, че заключенията на Социалния форум в Порто от 2023 г. подчертават в контекста на Европейската година на уменията как стабилните политики в областта на уменията, образованието и обучението могат да създадат по-добра заетост, да ускорят интеграцията на пазара на труда, да насърчат социалното приобщаване и да бъдат средство за себеосъществяване, а

¹ Приети текстове, P9_TA(2022)0450.

оттам и да повишат устойчивостта и конкурентоспособността на икономиката и обществото на ЕС; настоява, че е важно да се инвестира в социално приобщаване и мерки за групите, които са изложени на по-голям риск от социални лишения и дискриминация, като например децата, младите хора, семействата на ЛГБТИК+ лица или семействата с един родител, лицата с увреждания, възрастните хора и хората с мигрантски произход; припомня, че е много важно да се интегрират на пазара на труда най-уязвимите групи, като например бедните, хората с увреждания, младежите и възрастните хора, безработните, по-специално трайно безработните и в частност лицата, които са разселени в резултат на агресивната война срещу Украйна;

3. подчертава, че квалифицираната работна сила, която отговаря на изискванията на съвременния пазар на труда, е от съществено значение за стимулиране на икономическия растеж и конкурентоспособността и допринася за социалния просперитет; подчертава по-конкретно, че е важно да се инвестира в умения във времена на дълбоки трансформации на пазара на труда и на екологичния и цифровия преход; призовава за финансова и техническа подкрепа за създаването на местни стратегии за умения и центрове за развитие на умения в сътрудничество с местните агенции по заетостта; подчертава ключовата роля, която ще играят академиите за умения, създадени съгласно законодателния акт за промишленост с нулеви нетни емисии, за разпространението на знания и умения относно технологиите за нулеви нетни емисии, които могат да подобрят конкурентоспособността на Съюза и неговата позиция в световен мащаб в отраслите с нулеви нетни емисии, и призовава за бюджет от най-малко 102 милиона евро за създаването и функционирането на академиите за периода 2024 – 2027 г. с разпределяне на 25,5 милиона евро за 2024 г.;
4. подчертава решаващата роля на фондовете и финансовите инструменти на Съюза, включително Механизма за възстановяване и устойчивост (МВУ) и Repower EU, за да се гарантира икономически и социално устойчиво, справедливо, приобщаващо и недискриминационно възстановяване; припомня, че Европейският социален фонд плюс (ЕСФ+) е основният двигател за укрепване на социалното измерение на Съюза в съответствие с принципите на Европейския стълб на социалните права; също така изтъква значението на Европейския фонд за приспособяване към глобализацията за съкратени работници (ЕФПГ), Фонда за справедлив преход (ФСП), програмата ReactEU с нейните допълнителни средства за ЕСФ+, инициативата за младежка заетост (ИМЗ) и Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица (FEAD);
5. отбелязва предложението на Комисията за разпределяне на 16,8143 милиарда евро в бюджетни задължения през 2024 г. за ЕСФ+; припомня, че ЕСФ+ е основният инструмент за инвестиране в хората и за изграждане на социална закрила и че той трябва да играе ключова роля за подпомагане на държавите членки да постигнат социално сближаване, високи равнища на заетост, адекватна социална закрила и квалифицирана и устойчива работна сила, готова за прехода към екологична и цифрова икономика; призовава за подсилване на ЕСФ+, така че той да бъде финансиран в достатъчна степен с оглед на рязкото увеличение на разходите за живот и въздействието му върху работниците и техните семейства;

6. припомня задължението на държавите членки, в които процентът на младите хора, които не участват в никаква форма на заетост, образование или обучение, е по-висок от средния за Съюза, да заделят поне 12,5% от своите средства по линия на ЕСФ+ за прилагане на гаранцията за младежта; признава, че равнището на безработица сред младите хора в ЕС бележи низходяща тенденция, въпреки че тази тенденция е неравномерно разпределена между държавите членки, и все още е много по-високо в сравнение с равнището на безработица сред населението като цяло; поради това подчертава, че е необходимо да продължи да се инвестира в създаването на качествени работни места за младите хора, и призовава ЕС и всички държави членки да мобилизират цялото налично национално и европейско финансиране за насърчаване и предоставяне на възможности за достоен труд и качествено обучение за младите хора; призовава държавите членки да използват по най-добрия възможен начин направлението „Заетост и социални иновации“ на ЕСФ+ за инвестиране на средства за социални иновации и за стимулиране на трудовата мобилност; очаква, че Програмата на Европейския съюз за заетост и социални иновации (EaSI) ще достигне пълния си режим на работа през 2024 г. сега когато нейното бюджетиране е отново в съответствие с програмирането;
7. припомня, че Европейската гаранция за децата е в сила от две години и че тя е ключов инструмент в борбата срещу все по-нарастващата детска бедност; отбелязва, че за кратко време държавите членки вече са инвестирали около 9 милиарда евро в гаранцията за децата; отново призовава за незабавно увеличаване на финансирането на Европейската гаранция за децата и отново посочва, че е необходимо да се създаде специален бюджет от най-малко 20 милиарда евро, и настоява това финансиране да бъде предоставено като част от преразгледаната МФР, така че да може да бъде въведено още през 2024 г.; припомня също така своята позиция, че всички държави членки следва да използват най-малко 5% от средствата по линия на ЕСФ+ при споделено управление за целенасочени действия за борба с детската бедност и за подкрепа на прилагането на гаранцията за децата; призовава Европейската комисия и държавите членки да използват пълноценно съществуващите възможности за финансиране в рамките на бюджета на ЕС, като например ЕСФ+, ReactEU и МВУ, за изкореняване на детската бедност;
8. подчертава демографското предизвикателство в Съюза, произтичащо от застаряването на населението, намаляването на раждаемостта и по-високата продължителност на живота; подчертава липсата на политически отговори на европейско и национално равнище за справяне с демографското предизвикателство, обхващащи области като подходящи жилища, достатъчно качествени заведения за полагане на грижи и услуги за подкрепа, и настоява, че е необходимо да се инвестира в социална инфраструктура; подчертава, че настоящата икономическа несигурност засяга тежко възрастните хора; подчертава, че в бюджета следва да се подчертае, че е важно да се опазва и насърчава благосъстоянието на възрастните хора и техните основни права в ЕС чрез въвеждане на критерии за „достойно остаряване“ и предоставяне на достатъчно финансиране в подкрепа на инвестициите в жилищно настаняване и достъпа до него, за да се преодолеят ефективно нарастващите проблеми, свързани с липсата на жилища на достъпни цени, лошите жилищни условия, изключването от жилищно настаняване и бездомничеството, и за да се насърчи участието в

обществото и достъпът до култура и спортни дейности;

9. отново заявява, че жените са по-засегнати от настоящите кризи и от войната в Украйна и са изложени на по-голям риск от трудови и социални последици; призовава за интегриране на съобразен с равенството между половете бюджет с цел по-добро съгласуване на политиките и дейностите, които насърчават равното участие на жените на пазара на труда, и за обезпечаване на всеобхватни системи за наблюдение и измерване на бюджетните средства, които се заделят за гарантиране на равенството между половете, участието на жените на пазара на труда, достъпа до заетост и преодоляването на разликите в заплащането и пенсиите;
10. подчертава, че европейският инструмент за временна подкрепа с цел смекчаване на рисковете от безработица при извънредно положение (SURE) се оказва успешно средство в борбата с безработицата в резултат на пандемията от COVID-19; освен това призовава Комисията да доразвие инструмента SURE с цел подкрепа на националните схеми за защита на заетостта и запазване на доходите на работниците, които могат да бъдат активирани временно, когато част от ЕС преживява икономически шок; настоява всички спешни мерки на национално равнище и на равнище ЕС, и особено тези, които са свързани със защитата на заетостта и компенсирането на доходите, да продължат да се прилагат и да се рефинансират дотогава, докогато социално-икономическите последици от войната продължават да оказват отрицателно въздействие върху пазара на труда, и до пълното възстановяване на икономиката; изисква от Комисията да вземе предвид забележките на Европейската сметна палата по отношение на прилагането и прозрачността на инструмента SURE;
11. припомня, че ФСП следва да предоставя подкрепа за териториите и лицата, които са изправени пред сериозни социално-икономически предизвикателства и предизвикателства за заетостта, произтичащи от процеса на преход към целите на Съюза за 2030 г. и неутрална по отношение на климата икономика на Съюза до 2050 г.; отбелязва бюджетните кредити на Комисията за 2024 г. в размер на 1,486 милиарда евро; подчертава, че е важно да се обърне внимание на социалните аспекти на прехода, по-специално създаването на национална социална инфраструктура и подкрепата за търсещите работа лица, включително повишаването на квалификацията и преквалификацията, като същевременно се гарантира мрежа за сигурност за пренебрегнатите лица; подчертава, че е необходимо да се създаде механизъм за наблюдение на последиците от екологичния преход върху социалното и регионалното сближаване, за да се гарантира справедливост и да се установят нуждите от адекватна публична подкрепа;
12. припомня определената в Декларацията от Порто от 7 май 2021 г. цел за намаляване на броя на хората, изложени на риск от бедност или социално изключване, с най-малко 15 милиона до 2030 г., включително най-малко 5 милиона деца; счита, че е необходима по-голяма амбиция по отношение на постигането на действително изкореняване на бедността и социалните лишения; отбелязва, че през 2024 г. 4,8 милиарда евро от бюджета на ЕСФ+ при споделено управление ще бъдат разпределени за продоволствена помощ и основно

материално подпомагане за най-нуждаещите се лица, което надхвърля настоящата цел от 4% и подчертава тревожното увеличение на броя на нуждаещите се лица; призовава държавите членки да гарантират, че домакинствата с ниски доходи са обхванати от мерки, които намаляват експозицията им на покачващите се енергийни разходи (изолация, слънчеви панели); освен това насърчава държавите членки да предоставят допълнителни ресурси в подкрепа на всички домакинства и предприятия в усилията им за намаляване на потреблението на енергия като част от екологичния преход; подчертава, че бездомничеството засяга много възрастни и деца и трябва да бъде ефективно предотвратявано и преодолявано;

13. изразява съжаление относно допълнителното намаляване на разпределените средства за бюджетен ред 07 20 04 06 (Специфични компетенции в областта на социалната политика, включително социалния диалог); подчертава, че силният социален диалог е ключова характеристика на европейския социален модел; припомня ангажимента на Съюза да насърчава ролята на социалните партньори и да улеснява социалния диалог в съответствие с член 152 от Договора за функционирането на Европейския съюз; подчертава, че е необходимо да се осигури подходяща подкрепа за социалния диалог, да се развие и подобри капацитетът на социалните партньори и да се увеличат средствата за този бюджетен ред, като се вземе предвид и инфлацията; припомня освен това, че е от ключово значение да се гарантира адекватна подкрепа за мерките за информиране и обучение на работническите организации, като се отчита също така въздействието на инфлацията върху разходите за персонал в бюджетите на синдикалните организации; в тази рамка призовава за включване на увеличение в бюджетен ред 07 20 04 09 (Мерки за информиране и обучение на работнически организации); изразява загриженост за това, че понастоящем реалните възнаграждения намаляват поради инфлацията и поредица от извънредни сътресения, свързани с цените на енергията; счита, че е налице неотложна необходимост от увеличаване на възнагражденията с цел поддържане на вътрешното търсене и приобщаващия растеж и намаляване на въздействието на двойната криза върху работниците и домакинствата; счита, че в рамките на бюджета на ЕС и МФР са необходими допълнителни усилия, за да се помогне на социалните партньори да постигнат увеличение на възнагражденията чрез тристранни рамки за изграждане на капацитет, като по този начин се ускори очакваното положително въздействие на предложената директива относно адекватните минимални работни заплати, както и бързото ѝ прилагане;
14. припомня съществената роля на пилотните проекти (ПП) и подготвителните действия (ПД) за изпитването на нови политически инициативи и събирането на данни в областта на заетостта и социалното приобщаване; призовава Комисията да оценява предложенията за ПП и ПД безпристрастно въз основа на правна и финансова оценка в съответствие с Междунституционалното споразумение; освен това призовава Комисията да засили диалога с Европейския парламент относно начина, по който иновативните идеи могат да отговорят на условията на нови пилотни проекти, и да предостави подробни, по-ясни и по-прозрачни отзиви и обяснения на своите оценки с конкретни примери за действията на Съюза, за които се счита, че „обхващат“ предложенията; припомня също така, че изпълнението на приетите ПП/ПД трябва да съответства на предложението;

15. припомня, че агенциите Eurofound, EU-OSHA, Cedefop, ETF и ЕОТ играят важна роля за предоставяне на специализирани знания на европейските институции и на държавите членки, по-специално по въпросите на заетостта и социалните въпроси, и че трябва да получат необходимите финансови и човешки ресурси, за да могат да изпълняват своите променящи се задачи; отбелязва, че прогнозите за агенциите за 2024 г. са в съответствие с бюджетното програмиране и че за Eurofound е планирана допълнителна сума (650 000 EUR през 2024 г.) за втора поредна година, за да ѝ се помогне да се справи с рязкото увеличение на корекционния коефициент в Ирландия; отново отправя предишния си призив² за подкрепа на искането на ЕОТ за преобразуване на 15 длъжности за командировани национални експерти (КНЕ) в длъжности за срочно наети служители и за две допълнителни длъжности за договорно наети служители – без отражение върху бюджета – с цел да може да привлича и задържа необходимите човешки ресурси за изпълнение на своите задачи, както и да се доближи делът на КНЕ от персонала на ЕОТ до стандартното положение в други агенции на ЕС; счита, че експертният опит на децентрализираните агенции следва да се използва по-добре;
16. припомня значението на бюджетната отчетност и приоритизирането, като същевременно подчертава важността на гъвкавостта и наличието на достатъчно ресурси, за да се реагира на големи кризи и на техните социални и трудови последици; отново изразява загриженост, че настоящата висока инфлация оказва голям натиск върху таваните на МФР, като не оставя налични маржове за справяне с най-големите предизвикателства в годишната бюджетна процедура и дългосрочните цели на ЕС; поради това отново призовава за спешно, всеобхватно и амбициозно преразглеждане на настоящата МФР; счита, че предложението на Комисията в това отношение не отговаря на амбициите на ЕС за справяне с настоящите и бъдещите социални предизвикателства; приветства ангажимента за инвестиране в европейския суверенитет, но изразява съжаление относно липсата на амбиция в предложението относно платформата за стратегически технологии за Европа (STEP) и отново отправя своя призив за пълноценен Европейски фонд за суверенитет³, който да гарантира стратегическата автономност на ЕС, включително инвестиции в човешки капитал и квалифицирана работна ръка, да насърчава приобщаващия достъп до качествени работни места и да се справи с недостига на работна ръка и умения от решаващо значение за ключови икономически и промишлени сектори; подчертава, че е важно да се мобилизират нови средства, за да се предотврати отклоняването на финансирането от ЕСФ+ от специфичните му цели; подчертава необходимостта от солиден и устойчив план за покриване на увеличените лихвени разходи по погасяването на дълга по линия на Next Generation EU; напълно подкрепя допълнителната финансова помощ за Украйна и приветства новопредложения механизъм за Украйна;
17. призовава Комисията да разработи подходяща стратегия за интегрирането на социалните цели в разходите на Съюза; счита, че би била необходима методология за социално интегриране в бюджета на Съюза, за да се гарантира, че всички финансирани от Съюза политики подкрепят 20-те принципа, определени в

² https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0191_BG.pdf

³ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0053_BG.pdf

Европейския стълб на социалните права, и че всички разходи на Съюза допринасят за европейските социални цели; настоява, че правилата, регламентиращи използването на средствата на Съюза, трябва да гарантират и да подобряват прилагането на най-висшите социални права и демократични принципи, и че те следва да бъдат приведени в съответствие с ЕССП, ЦУР и основните права на работниците; призовава разпоредбите да позволяват предоставянето на публични средства единствено на работодатели, които зачитат правата на работниците и приложимите условия на труд; призовава в правилата за обществените поръчки и концесиите да се заложи по-ефективна обвързаност с условия в социалната сфера, подкрепена с ефективни санкции; насърчава Европейската комисия да разгледа възможността за създаване на всеобхватна база данни, в допълнение на данните на Евростат и свързана с тях, която би позволила своевременно и надеждно наблюдение на промените в заетостта, условията на живот и колективните трудови правоотношения; счита, че следва да бъде обърнато подходящо внимание на откриването на социални рискове и на отчитането на различните последици за заетостта и дългосрочната безработица в определени отрасли; следователно призовава Комисията да представи методология за проследяване на разходите във връзка с целите за устойчиво развитие (ЦУР) в рамките на социалния бюджет на ЕС, въз основа на принципите на Европейския стълб на социалните права и набор от социални показатели и показатели за благосъстоянието, за да се измери цялостното въздействие на различните фондове, инструменти и механизми, финансирани по линия на МФР и Next Generation EU⁴;

18. счита, че защитата и насърчаването на принципа за езиково многообразие са от решаващо значение, тъй като този принцип стимулира качеството на демократичното участие и прозрачността; във връзка с това призовава за подходящо увеличаване на финансирането за услугите по устен и писмен превод от страна на европейските институции, включително в Парламента и Комисията, и за осигуряване на максимална интернализация на тези услуги и гарантиране на здравето и безопасността на работното място на служителите, предоставящи тези услуги;
19. призовава в бюджета на ЕС за 2024 г. да се обърне внимание на потребностите и отношенията с островите, най-отдалечените региони и територии, селските или отдалечените райони, по-малко достъпните периферни райони, планинските райони или изоставашите райони, тъй като те са особено засегнати от социалните и икономическите последици от настоящите кризи и са по-уязвими към неблагоприятното въздействие на изменението на климата.

⁴ Позиция под формата на изменения на комисията EMPL относно насоките за бюджета за 2024 г. – раздел III, 2 март 2023 г., EMPL_AD(2023)745178 PE745.178v01-00

ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ПРИЕМАНЕТО В ПОДПОМАГАЩАТА КОМИСИЯ

Дата на приемане	18.7.2023
Резултат от окончателното гласуване	+: 34 -: 3 0: 4
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Marc Angel, Dominique Bilde, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Sylvie Brunet, Jordi Cañas, David Casa, Ilan De Basso, Jarosław Duda, Cindy Franssen, Chiara Gemma, Elisabetta Gualmini, Agnes Jongerius, Irena Joveva, Katrin Langensiepen, Elena Lizzi, Sara Matthieu, Jörg Meuthen, Max Orville, Sandra Pereira, Kira Marie Peter-Hansen, Dragoș Pîslaru, Elżbieta Rafalska, Daniela Rondinelli, Pirkko Ruohonen-Lerner, Mounir Satouri, Romana Tomc, Nikolaj Villumsen, Maria Walsh, Stefania Zambelli, Tomáš Zdechovský
Заместници, присъствали на окончателното гласуване	Alex Agius Saliba, Carmen Avram, Gheorghe Falcă, Aurore Lalucq, Carina Ohlsson, Evelyn Regner, Ralf Seekatz
Заместници (чл. 209, пар. 7), присъствали на окончателното гласуване	Andrey Novakov, Helmut Scholz

ПОИМЕННО ОКОНЧАТЕЛНО ГЛАСУВАНЕ В ПОДПОМАГАЩАТА КОМИСИЯ

34	+
PPE	David Casa, Jarosław Duda, Gheorghe Falcă, Cindy Franssen, Andrey Novakov, Ralf Seekatz, Romana Tomc, Maria Walsh, Tomáš Zdechovský
Renew	Sylvie Brunet, Jordi Cañas, Irena Joveva, Max Orville, Dragoş Pîslaru
S&D	Alex Agius Saliba, Marc Angel, Carmen Avram, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Ilan De Basso, Elisabetta Gualmini, Agnes Jongerius, Aurore Lalucq, Carina Ohlsson, Evelyn Regner, Daniela Rondinelli
The Left	Sandra Pereira, Helmut Scholz, Nikolaj Villumsen
Verts/ALE	Katrin Langensiepen, Sara Matthieu, Kira Marie Peter-Hansen, Mounir Satouri

3	-
ECR	Pirkko Ruohonen-Lerner
ID	Dominique Bilde
NI	Jörg Meuthen

4	0
ECR	Chiara Gemma, Elżbieta Rafalska
ID	Elena Lizzi, Stefania Zambelli

Легенда на използваните знаци:

+ : „за“

- : „против“

0 : „въздържал се“